ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 349)

05 ਮਾਰਚ, 2019

[ਏ. ਕੇ. ਸੀਕਰੀ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ, 1973:

ਐੱਸ.482 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 323, 294, 308, ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ - ਹੋਲਡ: ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 320 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਸੰਗਠਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਸਨ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਤੇ 320 - ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਭਿਆਸ - ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ:

1.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੂਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਅਰਥ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 320 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਸਨ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। [ਪੈਰਾ 9, 9.1][873-B-E]

1.2 ਸ਼ੀਜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਨੁਮਾਨਤ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਜੇ ਵੀ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੀਜੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਿਜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। [ਪਾਰਾ 11, 11.1][880-B-F; 881-ਡੀ-ਈ]

ਸ਼ਿਜੀ @ ਪੱਪੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 10 SCC 705 : [2011] 13 SCR 135 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2.1 ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਚਰਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ. ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। [ਪੈਰਾ 13 (iii)][884-E-H]

2.2 ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ, ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ

ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਦਿ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਫ੍ਰੇਮ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13 (iv)][885-A-E]

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2014) 6 SCC 466 : [2014] 4 SCR 1012 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

2.3 ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। , ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਵਿਹਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। [ਪੈਰਾ 13 (v)][885-F-G]

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ,

ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 07.10.2013 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਜਾਂਚ/ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14, 15][885-G, H; 886-ਏ-ਸੀ]

4. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 350/2019 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 323, 294, 308, ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 308 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਠਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਵੀ ਫਰਾਰ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ/ਜਾਂਚ/ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16][886-D-F]

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿ. ਸ਼ੰਭੂ ਕੇਵਤ (2014) 4 SCC 149 : [2013] 12 SCR 973 ; ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2012) 10 SCC 303 : [2012] 8 SCR 753 ; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿ. ਦੀਪਕ (2014) 10 SCC 285 ; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿ. ਮਨੀਸ਼ (2015) 8 SCC 307 : [2015] 8 SCR 723 ; ਜੇ. ਰਮੇਸ਼ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ. ਮੋਹਨਾ ਕੁਰੂਪ (2016) 12 SCC 179 ; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿ. ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ (2016) 12 SCC 471 ; ਪਰਬਤਭਾਈ ਅਹੀਰ ਵੀ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2017) 9 SCC 641 : [2017] 10 SCR 12; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿ. ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਨੇ 4.1.2019 ਨੂੰ Crl ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲ ਨੰ. 14/2019; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿ. ਧਰੁਵ ਗੁਰਜਰ ਨੇ 22.02.2019 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਅਪੀਲ @ SLP (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 9859/2013; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿ. ਵਿਕਰਮ ਅਨੰਤਰਾਏ ਦੋਸ਼ੀ, (2014) 15 SCC 29 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2013] 12 SCR 973 ਪੈਰਾ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2012] 8 SCR 753 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2013] 12 SCR 973 ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2014) 10 SCC 285 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2015] 8 SCR 723 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2016) 12 SCC 179 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2016) 12 SCC 471 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2017] 10 SCR 12 ਨੇ ਪੈਰਾ 6.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(2014) 15 SCC 29 ਨੇ ਪੈਰਾ 9.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2011] 13 ਐਸਸੀਆਰ 135 ਪੈਰਾ 11, 11.1 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

[2014] 4 SCR 1012 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 349

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 07.10.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2013 ਦੇ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 8000 ਵਿੱਚ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ।

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 350।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਬੀ.ਐਨ. ਦੂਬੇ, ਮਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕੁ. ਇੰਦਰਾ ਭਾਕਰ, ਸ. ਅਪਰਨਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਸੰਤਨੂ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰੀ ਪਾਠਕ, ਕੁ. ਸ਼ਿਲਪੀ ਸਤਿਆਪ੍ਰਿਯਾ ਸਤਯਮ, ਸਿਧਾਰਥ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਦੁਲਾ ਰੇਅ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 349

1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜੀ ਬੈਂਚ ਨੇ 08.09.2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, *ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (2014) 6 SCC 466 ਅਤੇ *ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਭੂ ਕੇਵਤ* (2014) 4 SCC 149, ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

1.1 19.11.2018 ਦੇ ਵਿਡਿਓ ਆਰਡਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕੀਤਾ।

2. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2013 ਦੇ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 8000 ਵਿੱਚ ਗਵਾਲੀਅਰ ਸਥਿਤ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 07.10.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। /ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਦੋਸ਼ੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ *ਸ਼ਿਜੀ @ ਪੱਪੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* (2011) 10 SCC 705, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2.1 ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 18.08.2017 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਦੁਲਾ ਰੇਅ ਭਾਰਦਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰਾਉਂਣ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਿੰਡ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਰਮ ਨੰਬਰ 36/ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 13. ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 03.03.2013 ਨੂੰ ਰਾਤ 9:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਐਲਐਨਟੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਆਪਰੇਟਰ ਹੈ, ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਇੰਦੂਖੀ ਰੇਤ ਮਾਈਨ ਵਿਖੇ ਰੇਤ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ, "ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨ ਇੱਥੋਂ ਲੈ ਜਾਓ।" ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੰਜੀਵ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਥੇ), ਲਤੂਰ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਥੇ), ਸੰਤ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 3 ਇੱਥੇ), ਅਤੇ ਦੋ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਥੇ ਆਏ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੰਜੀਵ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2) ਨੂੰ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਸੰਜੀਵ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਫਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਗੋਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਿੰਡ ਪੁੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਾਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ।

3.1 ਮਿਤੀ 04.03.2013 ਨੂੰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਹਾਤੀ ਨਲਸ਼ੀ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 0/13 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.2 ਜ਼ਖਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਲਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਗਏ। ਸੱਟਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਬੰਦੂਕ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਐਕਸ-ਰੇ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.3 05.03.2013 ਨੂੰ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ, ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਾਦੀ ਮਿੱਟੀ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋ।

3.4 ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ 2013 ਦਾ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 8000 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੀ ਬੈਂਚ, ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

4. ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਸ਼ਿਜੀ* (ਸੁਪਰਾ)।

5. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 307 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

6. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

6.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ/ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ।

6.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

6.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। *ਸ਼ਿਜੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ/ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਸਰਤ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਹੈ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰੋ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। *ਸ਼ਿਜੀ* (ਸੁਪਰਾ)।

6.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੱਟੜ ਅਪਰਾਧੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਸਨ, ਜੋ ਸਮਾਜ

ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਤ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। *ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (2012) 10 SCC 303; *ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਭੂ ਕੇਵਤ* (2014) 4 SCC 149; *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ* (2014) 10 SCC 285; *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਨੀਸ਼* (2015) 8 SCC 307; *ਜੇ. ਰਮੇਸ਼ ਕਾਮਥ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨਾ ਕੁਰੂਪ* (2016) 12 SCC 179; *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ* (2016) 12 SCC 471; *ਪਰਬਤਭਾਈ ਅਹੀਰ ਬਨਾਮ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ* (2017) 9 SCC 641; ਅਤੇ *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ* (2019 SCC ਔਨਲਾਈਨ SC 7), 04.01.2019 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 14/2019 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਧਰੁਵ ਗੁਰਜਰ*, 22.02.2019 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ @ SLP (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 9859/2013 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6.5 ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ.

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

9. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਵਲ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ *ਸ਼ਿਜੀ* (ਸੁਪਰਾ), ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਸਰਤ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

9.1 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਸਨ। ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਲਤ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰਮ ਅਨੰਤਰਾਏ ਦੋਸ਼ੀ* (2014) 15 SCC 29, ਧਾਰਾ 482 Cr.P.C ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜੱਜ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸੰਜੀਦਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

9.2 ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ *ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ* (ਸੁਪਰਾ), ਪੈਰਾ 61 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ:

"61. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: (i) ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ (ii) ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ. ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ, ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਵਾਦ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਪਾਰਕ, ਸਿਵਲ, ਭਾਈਵਾਲੀ, ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਜਾਂ ਦਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ। , ਆਦਿ, ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ, ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ. ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ।"

9.3 ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ *ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (2014) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 466, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ* (ਸੁਪਰਾ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

"29. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ:

29.1. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

29.2. ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ: (i) ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ, ਜਾਂ (ii) ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ

ਲਈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

29.3. ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29.4. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿਹੜੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ। 29.5. ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। .

29.6. ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਕੀ ਅਜਿਹੀ

ਸੱਟ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

29.7. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ/ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

9.4 ਪਰਬਤਭਾਈ ਅਹੀਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਐਫਆਈਆਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ:

“(1) ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

(2) ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦਾ. ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 320 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਜੁਰਮ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਹੋਵੇ।

(3) ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(4) ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰਤਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ (i) ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ (ii) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(6) ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਓਵਰਰਾਈਡ ਤੱਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

(7) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। (8) ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਪਾਰਕ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਫਲੇਵਰ ਵਾਲੇ

ਸਮਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(9) ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ (8) ਅਤੇ (9) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਜੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਕੁਕਰਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣਗੇ।

9.5 ਮਨੀਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 307, 294 ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਜੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਲਤਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬੇਦਾਗ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

9.6 ਦੀਪਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸਮਝੌਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਆਪਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਸਮਾਜ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਲਿਆਣ

ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਧਰੁਵ ਗੁਰਜਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 29.6 ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

11. ਹੁਣ ਤੱਕ ਸ਼ੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ /ਜਾਂ ਅਗਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਜੇ ਵੀ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ /ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਝਗੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ... ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ', ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 'ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫਾਲਤੂ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“18. ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ. ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ

ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11.1 ਇਸਲਈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੈ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ; ਕਿ ਜੁਰਮ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ/ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਾ ਆਦਿ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸ਼ੰਭੂ ਕੇਵਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼ੰਭੂ ਕੇਵਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 320 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"29. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ:

29.1. ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

29.2. ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ:

(i) ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤ, ਜਾਂ

(ii) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ।

ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

29.3. ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29.4. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿਹੜੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ। 29.5 ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। .

29.6. ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

29.7. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ/ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ

ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

13. ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

i) ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਝਗੜਾ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ;

ii) ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ;

iii) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ;

iv) ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਆਦਿ ਜੋ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ/ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 29.6 ਅਤੇ 29.7 ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

v) ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ/ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਆਦਿ।

14. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 307 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਦੋਂ

ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 2013 ਦੇ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 8000 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 07.10.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ/ਜਾਂਚ/ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। , ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ.

2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ.350

16. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਸ.ਐੱਲ.ਪੀ. 10324/2018 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 323, 294, 308 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੀਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 308 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਫਾਇਰ ਆਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਫਰਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੁਟਕਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 19309/2018 ਵਿੱਚ 28.05.2018 ਨੂੰ

ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਜਾਂਚ/ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate